

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р ик.н. Нено Павлов

Академична длъжност: „професор“, Протокол № 04//18.03.2008г.

Научна степен: "доктор на икономическите науки", Протокол № 11/05.06.2007г.

Професионално направление „Икономика“

гр. София, 1404

e-mail: nenopavlov@abv.bg

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в научна област „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление: 3.8. „Икономика“, научна специалност „Политическа икономия (Обща икономическа теория)“, обявен за нуждите на Университета „Асен Златаров“ - Бургас, Държавен вестник бр. 25/26.03.2019 г., съгласно Решение на Академичния съвет.

гр. Бургас – 8010

бул. "Проф. Якимов" 1

Позиция на представящия Рецензията: член на Научно жури по процедура за заемането на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление „Икономика“.

Кандидат за заемането на конкурсната академична длъжност „доцент“:

д-р Милен Велчев Велев, академичен преподавател в Университета „Асен Златаров“.

гр. Бургас

ул. „Патриарх Евтимий“ № 111

e-mail: milen.velev@gmail.com

Основание за написване на рецензията: Заповед № РД-101/10.05.2019 г. на Ректора на университета и Решение на Научното жури от учредителното заседание на 30.05.2019 г., Протокол № 1.

Изисквания, относно формата и съдържанието на рецензията: Законът за развитие на академичния състав в Р България, Правилникът за приложението му, Правилникът за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет „проф. д-р А. Златаров“, традициите и академичните практики в рецензентската и оценъчната дейност при избор на „доцент“.

I. Кратка информация за кандидата в конкурса

Д-р Милен Велчев Велев е роден на 26.09.1976 г. в гр. Бургас. През периода 1994 – 1999 г. се обучава и придобива ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ (ниво по националната класификация ISCED 2011, ниво 7) в Университета за национално и световно стопанство по специалност „Икономика и организация на труда“. Специализира „Международно икономическо сътрудничество“ (1996-1999 г.) в Центъра за факултативно обучение при Института за следдипломна квалификация към УНСС. Присъдена му е образователната и научна степен „доктор“ след обучение в докторантура редовна форма (09.03.2010-09.03.2013г.), научно направление 3.8. Икономика, диплома № 94/18.06.2013г. на УНСС.

Началото на академичната кариера на д-р Велев се свързва със заемането от 2013 г. на позицията асистент в Колежа по туризъм, Факултет по обществени науки при Университета „Проф. д-р Асен Златаров“, а от 2015 г. до момента — гл. асистент. Кандидатът придобива професионален практически опит в областта на Осигурителната (2001-2005г.) и Данъчно-осигурителната администрация (2006–2015г.), първоначално като финансов ревизор в системата на НОИ, а впоследствие като гл. финансов инспектор в Териториално поделение на НАП.

Владее писмено и говоримо английски и руски език.

Научните интереси на кандидата са в областта на моделите на статично макроикономическо равновесие, математическата икономика, теорията и методологията на микро- и макроикономическия анализ, изграждането, апробирането и оценката на иконометрични модели, пазара на труда и икономиката на човешките ресурси.

Обобщената биографична справка представя кандидата като **доказан академичен преподавател с определен практически опит, ясно изразени кариерни ориентири и изследователски компетентности в професионалното направление на откритата конкурсна процедура.**

Депозираната научна продукция и пакета от официални документи са законосъобразно оформени за целите на оценяването и вземането на решение относно избора на кандидата да заеме по трудово правоотношение конкурсната академична длъжност „доцент“. По обявената процедура не съм установил формални и административни пропуски и нарушения.

II. Обща оценка на кандидата за неговата научноизследователска дейност

Оценяваната научноизследователска дейност на д-р Велев обхваща публикации от всички научни жанрове и академични дейности:

Първо, представени за рецензиране публикации – 30 бр. със следната структура: а/ хабилитационен труд – самостоятелна монография (367 с.); б/ монографии извън хабилитационния труд – 1 бр. самостоятелен монографичен труд (194 с.); в/ студии, публикувани в специализирани, индексирани и реферирани научни издания *SCOPUS* – 1 бр. (33 с.); г/ статии, публикувани в специализирани, реферирани и индексирани научни списания *WEB OF SCIENCE* – 1 бр. (5 с.); е/ статии и доклади, публикувани в нереферирани издания или

редактирани колективни томове – 26 бр., от които 24 самостоятелни и 2 в съавторство, 19 бр. на български език и 7 бр. на английски език. Повечето от депозираните публикации са отпечатани на български език – 73,4%, а на английски език – 26,6% (седем статии и един доклад). За публикациите в съавторство коректно са приложени разделителни протоколи.

Отчетеният 575 общ брой точки по показателите за оценяване на визираната публикационна дейност надвишава изискуемите минимални национални изисквания за заемането на академичната длъжност „доцент“ на ниво **164,33%** (Таблица 1).

Второ, цитирания на авторови произведения, оценяващи отношението и интереса на изследователската общност към разработваната проблематика и постигнатите научни резултати от кандидата. От представената Справка се установяват цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световни бази данни (*SCOPUS* и *WEB OF SCIENCE*), монографии, колективни томове и нереферирани списания с научно рецензиране, формиращи общо 160 точки по научнометричните показатели (Таблица 1).

Трето, участие през периода 2016-2018 г. в 2 изследователски проекта на Университет „проф. д-р Асен Златаров“, като ръководител и член на проектен екип, свързани с изследване на регионалните проблеми и предизвикателствата пред развитието на Бургаска област. Участва активно в работни комисии по организирането и провеждането на научни форуми, дискусии и академични сесии.

Констатацията ми е, че тематиката на научноизследователската дейност на кандидата е фокусирана изцяло върху професионалното направление, по което е обявен конкурса. Те са направени в периода след придобиването на образователната и научна степен „доктор“.

Резултатите от научните изследвания са в достатъчна степен оповестени, познати и оценени от академичната и експертната общност в рамките на реализираните общо 36 публикации и участието в многобройни научни форуми, дискусии и проекти с национално и международно участие.

Документираните отзиви за работата и научните изяви на кандидата от други външни организации са много добри и похвални.

Обобщаващата ми оценка е, че представените за оценяване публикации напълно отговарят на изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет „проф. д-р А. Златаров“. Представен е и хабилитационен труд, с което коректно се изпълнява изискването на чл. 29, ал. 1, т. 3 на ЗРАСРБ.

III. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Кандидатът за „доцент“ притежава служебно удостоверен академичен стаж като щатен преподавател във Факултета по обществени науки на висшето училище. Учебно-преподавателската му дейност е свързана с академичното обучение в образователно-квалификационните степени на Университет „проф. д-р Асен Златаров“. Той води лекции и упражнения в съответствие с научната специалност и обявената тематика на конкурса.

Следва положително да се отчете успешното му участие в разработването на 6 учебника и учебни помагала, от които 3 в съавторство, както и на учебни програми по микро и макроикономика за нуждите на учебния процес в университета. В съответствие с депозираната административна справка през последната 2018-2019 учебна година той реализира лекционна натовареност 176 ч., превърнати в упражнения и 450 ч. семинарни занятия в Колежа по туризъм по дисциплините „Макроикономика“, „Микроикономика“ и „Управление на човешките ресурси“.

Описаната преподавателска и учено-методическа работа, заедно с издадените учебници и учебни помагала представят кандидата като подготвен и квалифициран преподавател, с възможности да продължи да развива своя потенциал на качествено по-високо академично ниво.

IV. Количествена оценка на съответствието с минималните наукометрични национални изисквания и изискванията на Правилника на университета

На основание информацията в приложената Справка за изпълнението на минималните наукометричните изисквания за заемането на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление „Икономика“ на Университет „проф. д-р Ас. Златаров“ потвърждавам, че както по отношение на отделните групи показатели, така и сумарно, д-р Велев отговаря и надвишава повече от два пъти минималния брой точки (400) по държавния и университетския стандарт с акумулираните общо **845 точки**, на основание представената за оценяване научна продукция и академични дейности по конкурсната процедура (Таблица 1), в която не се откриват непокрити количествени критерии. Мнението ми е, че адекватно, акуратно и добросъвестно са приложени отделните групи показатели и национални критерии за количествено оценяване научната стойност на публикационната дейност на участващия кандидат в конкурсната процедура.

Таблица 1. Покриване на минималните наукометрични национални изисквания и изискванията на Правилника на Университета от публикациите и научната дейност

Група показатели	Минимални изисквания (т.)	Резултати на кандидата (т.)
А	50	50
В	100	100
Г	200	425
Д	50	160
Е	–	110

V. Оценка на резултатите и научния принос на кандидата

Доминиращото тематично направление в научните изследвания на д-р Велев, с което той е разпознаваем сред научната общност е пространният статистически и иконометричен анализ на безработицата, като фундаментален индикатор за характера и равнището на икономическото развитие на страната, както и изследването на макроикономическата зависимост, която съществува между безработицата и икономическия растеж на национално ниво, съпоставена с ЕС като цяло. На тази тема са посветени повечето от представените научни трудове имащи следната номерация: I.1, I.2, II.1, II.2, III.1, III.2, III.3, III.5, III.6, III.7, III.8, III.10, III.11, III.12, IV.3, IV.6, IV.7, IV.9, IV.10, IV.12, III.13, III.14., IV.2. В тях авторът паралелно с теоретико-концептуалните и методологическите въпроси, разглежда и важни практически въпроси, засещащи изключително важни и значими области на макроикономиката като: БВП като индикатор и мощен фактор на развитието, инфлация, доходи, заетост, икономическа активност, трудовите възнаграждения като ценови и социален компонент, насърчаване на икономическия растеж, потенциал на производството, активни политики на трудовия пазар и др.

Второто тематично направление, което трайно присъства в публикациите на д-р Велев е свързана с приложението на статистически и математически методи в икономиката (иконометрия): I.1, I.2, II.1, III.1, III.2, III.3, III.5, III.6, III.8, III.11, IV.2, IV.3, IV.4, IV.11. Както се установява по нея са представени две самостоятелни монографии и редица други публикации, в които се обобщават резултатите от изследователската дейност в областта на пазара на труда през последните години, ползвайки емпирична информация за национално, регионално и европейско ниво. Сред множеството интересни изводи, заключения и препоръки, които се правят в тях ще отбележа крайният извод на автора в хабилитационния му труд, че „за подобряване на конкурентоспособността на българската и европейската икономика е необходимо както на национално, така и на общо европейско равнище да се прилагат политики, насочени към намаляване на безработицата и същевременно повишаване на производството“.

Третото тематично направление в научната дейност на кандидата е изследването на някои икономически проблеми на селския туризъм и на неговите мултиплициращи ефекти върху многоаспектното развитие на отделните региони, в частност Средецкия регион и Бургаска област, на фона на конкретната макроикономическа среда и специфичните дисбаланси на сегментирания пазар на труда в туристическия сектор: III.7, IV.7, IV.8.

В активната академична ангажираност на д-р Велев се забелязва равномерно и ефективно разпределение на креативните усилия и време между научната, учебно-преподавателската и експертната заетост, осигурили успешното реализиране на конкретни научни постижения в рамките на предложената научна продукция. В контекста на приемането на депозираната Справка за научните приноси ще направя кратко обобщение и изводи, доказващи качеството и научно-приложната ѝ стойност:

Първо, проучени, систематизирани, доразвити и обогатени са съвременни знания, концепции, методологии и подходи в изследването на споменатите тематични направления. Кандидатът сполучливо и професионално осъществява трансфер на специализирани знания, с което допринася за обогатяването на научната специалност на

конкурса. Тук могат да се отнесат: обогатяването на спектъра от знания за еволюцията в теоретико-концептуалните основи и методологическия инструментариум за изследване на трудовия пазар; на концепциите и моделите за разкриването на проявяващата се зависимост между безработицата и икономическия растеж в динамична среда; лансирането на констатирани изводи от сравнителния анализ на дефинициите за безработицата, нейният генезис, факторна обусловеност и структура по различни признаци и критерии; изведените теоретични обобщения от анализа на концепциите за естественото равнище на безработицата, както и методологическите решения за прилагането на метода на Ходрик-Прескот (HP филтър) при нейното емпирично оценяване; практическото използване на т. наречения UV-analysis чрез кривата на Бевъридж за характеризиране на отделните видове класическа безработица, респ. фрикционна, циклична и структурна, както и изследването на т.нар. хистерезис на пазара на труда.

Второ, научните приноси на д-р Велев са както от теоретичен и методологически, така и от практико-приложен характер, даващи основания да се направят конкретни, аргументирани и обосновани препоръки за усъвършенстване на определени стратегически, политически и нормотворчески решения в страната и ЕС. Значим приносен характер имат: дълбочинният анализ на тенденциите в развитието на икономическия растеж, с хоризонт 2000-2017 г. на регионално, национално и европейско ниво, подкрепен с надеждна прогноза на неговите стойности в България и ЕС, базирана на подходящи иконометрични модели; изследването на макроикономическата зависимост между безработица и икономически растеж в България и ЕС; адаптирането и прилагането с помощта на ясни иконометрични модели на Закона на Оукън, с изчислени стойности на коефициента за България и ЕС; аргументирано обоснованата фундаментална значимост на причинно-следствените макроикономически зависимости между равнището на безработица и инфлация за планирането на конкретни политики на въздействия и регулиране, в т. ч. на трудовите и финансовите пазари, в контекста на концепцията за естествената норма на безработица.

Трето, безспорните достойнства на научната продукция се допълват със: задълбочените анализи, умелото защитаване на конкретни тези и становища; пространното познаване на академичните дискусии, свързани с изследваната тематика и на документите (политически и нормативни) прилагани на национално и европейско ниво; визията за компетентно използване на статистически и математически методи в икономиката, които присъстват в голяма част от публикациите на кандидата. Особено забележимо приложение те намират в изследването на макроикономическата зависимост между безработица и икономически растеж, между безработица и инфлация, при емпиричната оценка на естественото равнище на безработица и извеждането на параметрите на потенциалното производство, при прогнозирането на икономическия растеж, на промените в безработицата и др.

Качеството на постигнатите резултати от изследванията по конкурса е доказателство за изследователския капацитет на кандидата, за високото ниво на професионално познаване на специализираната литература, на понятийния апарат, актуалните информационни източници и научните постижения в изследваната област, на прилаганите стратегически, политически и нормативни документи, методологии, стандарти, регулаторни инструменти и практики в изследваните тематични направления.

VI. Оценка на оригиналността на представените трудове и на достоверността на представените научни данни

Заключението ми е, че независимо за какъв вид публикации става реч, в своята научно-изследователска дейност, кандидатът за „доцент“ проявява научна добросъвестност, професионална компетентност, последователност, умения да систематизира и критично да осмисля информацията и методологическите подходи в предметната област, да дефинира научни проблеми с насоки за решаването им, умело да свързва научните изследвания с практическата им приложимост. Ползваната информация е с висока степен на достоверност и не буди съмнения относно нейната релевантност. Представените научни публикации са лично постижение и продукт на изследванията на кандидата. Не съм установил преки и косвени данни за отклонения от нормата на научната етика и плагиатство по процедурата, уредена в ЗРАСРБ и Правилника на Университет „проф. д-р Асен Златаров“.

VII. Критични бележки и препоръки

В представените научни и научно-приложни трудове за участие в конкурса не бих могъл да посоча слабости, които да се отразят на заключителната, категорично положителна оценка в Рецензията. Препоръката ми е резултатите от настоящото и бъдещото научното творчество на кандидата да получават още по-широка представителност и достъпност чрез научни публикации в авторитетни национални и международни научни издания, реферирани и индексирани в световни бази данни с научна информация, чрез участие в престижни международни конференции и експертни форуми от по-висок ранг, в полза на читателите, обучаваните, управленската, политическата и законотворческата практика. Пожелавам от позицията на хабилиотиран преподавател да предава своя изследователски потенциал и придобит опит на обучаваните докторанти.

Заключение

Запознаването ми с кариерното развитие, представените конкурсни материали и научни публикации, анализът на тяхната актуалност, значимост, приноси постижения и съответствие с минималните наукометрични изисквания за научната им стойност са основание да потвърдя положителната оценка и предлага на почитаемите членове на Научното жури, д-р Милен Велчев Велев да бъде избран за заемането на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление „Икономика“, научна специалност „Политическа икономия (Обща икономическа теория)“, научна област „Социални, стопански и правни науки“ за нуждите на Университет „проф. д-р Асен Златаров“, Факултет по обществени науки.

София, 27.06.2019 г.

Проф. д-р ик. н. Нено Павлов